

Nr.	Formulering van het criterium	Toelichting	Type	Opmerking
1	OCW erkent het opleidingskenmerk	OCW erkent het opleidingskenmerk in formele zin, en verstrekt een tijdelijke of permanente, schriftelijk vastgelegde licentie of beschikking aan de onderwijsorganisatie. Dit geldt ook voor tijdelijke, door OCW erkende experimenten die passen in de definitie van opleidingskenmerken.	Altijd opnemen	De onderwijsaanbieder krijgt voor het opleidingskenmerk een licentie of beschikking van het ministerie om een aangepaste opleidingsstructuur aan te bieden die aansluit bij een specifieke groep leerlingen (dat mogen ook alle leerlingen zijn van bijv. een onderwijsaanbieder).
2	Het opleidingskenmerk wordt meegenomen in de leerlingregistratie in ROD	Wanneer een opleidingskenmerk wordt meegenomen in leerlingregistraties in ROD moet het ook in RIO aanwezig zijn.	Altijd opnemen	Het kan ook al gelden als het opleidingskenmerk op de nominatie staat om op afzienbare termijn in ROD verwerkt te gaan worden.
3	Het opleidingskenmerk betreft het onderwijsaanbod en niet de onderwijsaanbieder	Opleidingskenmerken betreffen eigenschappen van het onderwijsaanbod en niet van de onderwijsaanbieder of onderwijslocatie. Predicaten die op de gehele school betrekking hebben en niet specifiek op het onderwijsaanbod als bijvoorbeeld 'de gezonde school' of 'excellente school' kunnen geen opleidingskenmerk zijn.	Knock-out	Als voor een beoogd kenmerk hier een nee wordt ingevuld dan wordt het kenmerk niet gezien als een opleidingskenmerk.

4	Het opleidingskenmerk betreft de manier waarop het onderwijs wordt aangeboden en niet de inhoud van het onderwijs	Opleidingskenmerken betreffen het HOE (een vorm waarin in een opleiding(sgroep) wordt gegoten) en niet het WAT (de inhoud van het onderwijs zoals we die kennen als opleidingen bijv. havo natuur en techniek).	Knock-out	Als het kenmerk het WAT betreft, zou het een opleidingseenheid moeten zijn en als zodanig moeten worden behandeld. NB hier zijn uitzonderingen op mogelijk als er bijvoorbeeld wettelijke belemmeringen zijn en er toch grote behoefte is aan het kunnen herkennen van bepaalde typen onderwijs (denk aan ISK in het vo, waarvoor nog geen besluit is genomen om dit als erkende opleiding te beschouwen).
5	Het opleidingskenmerk wordt breed en landelijk gebruikt	Wanneer een opleidingskenmerk maar door één of door enkele onderwijsaanbieders wordt toegepast of regionaal gericht is, is er onvoldoende draagvlak om het landelijk als opleidingskenmerk in te voeren. Als ondergrens hanteren we 10 onderwijsaanbieders van tenminste 5 onderwijsbesturen.	Afweging	Hier geldt dat hoe meer onderwijsaanbieders het opleidingskenmerk aanbieden, hoe kansrijker het als kenmerk is. Als een kenmerk alleen maar in een bepaalde regio van toepassing is, dan is opname in de landelijke waardenlijst niet kanrijk. NB Als een bepaalde onderwijsaanbieder een landelijk geldend kenmerk specifiek heeft gemaakt op de eigen situatie dan is de kans tot opname van die eigen variant nihil.
6	Is het opleidingskenmerk actueel	Het kenmerk moet actief gebruikt worden binnen het onderwijs en niet zijn verouderd. Wanneer een opleidingskenmerk vroeger actueel was maar nu niet meer of in afnemende mate voorkomt, heeft het geen zin het opleidingskenmerk alsnog landelijk in te voeren.	Afweging	Het heeft geen zin om langzaam "uitdovende" opleidingskenmerken op te nemen in de waardenlijst. Uiteraard zijn hier allerlei nuances bij te verzinnen.

7	Het opleidingskenmerk kent voldoende continuïteit	Ook als een opleidingskenmerk nog in ontwikkeling is maar kansrijk, kan het relevant zijn om het op te nemen in de lijst, omdat het uitzicht biedt op continuïteit. Het kan meerwaarde bieden om deze nieuwe concepten juist te kunnen onderscheiden.	Afweging	Veel opleidingskenmerken starten als pilot bij een beperkt aantal onderwijsaanbieders. Voorbeeld hiervan is Agora, klein begonnen maar wel met veel potentie. Ondertussen landelijk toegepast en ook de ondersteuning is geprofessionaliseerd.
8	Het opleidingskenmerk kent een (ondersteunende) organisatie	Er is een landelijke of internationale organisatie (vereniging, stichting) die het opleidingskenmerk ondersteunt.	Afweging	Bij voorkeur wordt het kenmerk dan ook door die organisatie ingebracht
9	De organisatie achter het opleidingskenmerk heeft geen winstoogmerk	Een opleidingskenmerk moet breed toegankelijk zijn voor onderwijsaanbieders. Als de organisatie achter het kenmerk op profit basis werkt, werpt dit een (financiële) drempel op die vanuit publiek perspectief onwenselijke ongelijkheid tussen onderwijsaanbieders in de hand werkt.	Knock-out	Lidmaatschappen van verenigingen en stichtingen die geen winstoogmerk hebben vallen hier niet onder. Denk bij dit criterium aan bijvoorbeeld methodes van uitgevers.
10	Het opleidingskenmerk wordt aangevraagd door (een) voldoende representatieve onderwijsorganisatie(s)	Dit zijn organisaties zoals onderwijsinstellingen zelf, OCW, de sectorraden of de Inspectie van het Onderwijs.	Afweging	Dit criterium heeft een relatie met 9 en vereist een zorgvuldige beoordeling, omdat representativiteit niet altijd objectief te bepalen is. Bij organisaties als OCW, de Onderwijsinspectie of de sectorraden is dit buiten kijf, maar er zijn ook andere conglomeraten van indieners te bedenken voor wie dat minder geldt

11	Het opleidingskenmerk is algemeen herkenbaar, expliciet en objectief	Een opleidingskenmerk moet objectief vast te stellen zijn en moet voldoende, expliciet en helder beschreven zijn.	Afweging	Dit criterium is toegevoegd omdat een aantal eerder ingediende voorstellen voor nieuwe kenmerken inhoudelijk nogal vaag waren. Ook waren er geen heldere informatiebronnen op basis waarvan de inhoud van het kenmerk vastgesteld kon worden.
12	Het opleidingskenmerk is specifiek	Een opleidingskenmerk moet een specifiek karakter hebben en niet bestaan uit een verzameling van concepten of onderwijskundige benaderingen die ieder voor zich van toepassing kunnen zijn of niet.	Afweging	Als er sprake is van een bundeling dan zijn wellicht de onderdelen ieder voor zich kandidaten.
13	Het opleidingskenmerk is onderscheidend	Een opleidingskenmerk moet voldoende onderscheidend zijn t.o.v. andere opleidingskenmerken die al op de lijst staan. Het moet iets toevoegen en het moet niet overlappen.	Afweging	Dit is toegevoegd omdat een aantal ingediende voorstellen voor nieuwe kenmerken veel overlap vertoonden met kenmerken die al op de lijst stonden.
14	Het kenmerk betreft een gehele opleiding of een gehele opleidingseenheid	Een opleidingskenmerk moet betrekking hebben op een complete opleiding (bijv. vmbo-bb PIE bovenbouw) of opleidingsgroep (bijv. havo bovenbouw, alle vo-opleidingen) en niet op de meer fijnmazige aggregaties als bijvoorbeeld één vak of een enkel aspect van het onderwijs.	Afweging	Maar een opleidingskenmerk kan betrekking hebben op alle opleidingen, op specifieke opleidingen (bo, havo n&t, vmbo-bb-pie etc.) of opleidingsgroepen (so, vwo bovenbouw) maar niet op een enkel vak of ander opleidingsonderdeel.
15	Het opleidingskenmerk heeft een keurmerk waaraan eisen en randvoorwaarden verbonden zijn	Er bestaat een nationaal of internationaal keurmerk voor het opleidingskenmerk. Opleidingskenmerken kunnen een nationaal of internationaal keurmerk hebben dat onderwijsaanbieders kunnen verwerven. Er wordt getoetst of de onderwijsaanbieder voldoet aan de aan het keurmerk gestelde criteria.	Afweging	Bij voorkeur is er een kwaliteitsprocedure (incl. periodieke visitaties) voorhanden die bepaalt of onderwijsaanbieders het keurmerk mogen (blijven) voeren.

16	Het opleidingskenmerk levert landelijk civiel effect op voor de onderwijsdeelnemer	Onderwijsdeelnemers kunnen door het opleidingskenmerk een (extra) certificaat of een diploma halen of hebben anderszins een formeel vastgelegde bate bij het opleidingskenmerk in hun vervolgonderwijs of op de arbeidsmarkt.	Afweging	Het volgen van onderwijs met het opleidingskenmerk zou (bijvoorbeeld in de portfolio) voor een onderwijsdeelnemer een meerwaarde kunnen bieden.
17	Het kenmerk wordt gebruikt in analyses en rapportages m.b.t. het onderwijs	OCW, de Onderwijsinspectie, Vensters of andere partijen gebruiken het opleidingskenmerk in analyses en rapportages met betrekking tot opbrengsten en trends in het onderwijs.	Afweging	In RIO door inzicht te krijgen in de reikwijdte van het aanbod en als het toegestaan is om het kenmerk in ROD te registreren achteraf door op aggregatieniveau de leerprestaties en andere zaken nader te duiden.
18	Bij eventuele inwinning op leerlingniveau (in ROD) schaadt het kenmerk niet de privacy van onderwijsdeelnemers	Opleidingskenmerken zijn in RIO gekoppeld aan opleidingen en niet aan personen. Maar omdat opleidingskenmerken in principe ook bedoeld zijn bij de registratie van een deelnemer en zijn onderwijsprogramma in ROD, moeten ze voldoen aan de doelbindingseisen die vanuit de AVG gelden.	Afweging	Wanneer een opleidingskenmerk bij inwinning op leerlingniveau tot privacyproblemen zou leiden en daarom op voorhand niet toegestaan is in ROD, moet extra goed worden overwogen of er voldoende grond is om het toch in RIO op te nemen in het aanbod.

Uitleg over de type criteria

Knock-out

Als het opleidingskenmerk niet aan dit criterium voldoet, kan het sowieso niet worden opgenomen

Afweging

Dit is niet een ja/nee-criterium maar een glijdende schaal.

Altijd opnemen

Als het opleidingskenmerk aan dit criterium voldoet, moet het sowieso worden opgenomen in de waardenlijst.

NB De hierboven geformuleerde criteria zijn niet bedoeld als een hard kwantitatief bedoeld instrument voor het beoordelen van nieuwe of gewijzigde opleidingskenmerken ('als een kenmerk aan een bepaald aantal van de 18 criteria voldoet, keuren we het goed'). Het is meer een checklist voor het kwalitatief beoordelen van de verschillende beoordelingspunten. De knock-out- en altijd-opnemen-criteria echter leiden wel altijd tot automatische goed- of afkeuring van het betreffende opleidingskenmerk. De afwegingscriteria vereisen een inhoudelijke afweging en een opleidingskenmerk kan er meer of minder aan voldoen (glijdende schaal). Na iedere afzonderlijke beoordeling maakt de Beheergroep Waardenlijsten RIO een afsluitende integrale beoordeling, waarbij het geheel van criteria, waaraan dus in meer of mindere waarde wordt voldaan, in onderling verband wordt afgewogen. Op basis daarvan wordt een eindoordeel geformuleerd.